

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี สมมติฐาน และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดการศึกษาความเป็นไปได้

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ² หมายถึง การศึกษาและการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่างๆที่จำเป็นที่แสดงถึงเหตุผลสนับสนุน(Justification) ความถูกต้องสมบูรณ์(Soundness) ของโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงการที่ดี โดยโครงการที่ดีจะได้แก่ โครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเมื่อปฏิบัติแล้วจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน โดยแนวทางการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการลงทุน จะเน้นหนักไปด้วยด้วยการวิเคราะห์สี่ด้าน คือ การวิเคราะห์ด้านการตลาด การวิเคราะห์ด้านเทคนิค การวิเคราะห์ด้านการจัดการ และการวิเคราะห์ด้านการเงิน

แนวทางในการวิเคราะห์ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน สรุปได้ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ด้านการตลาด³ (Marketing Analysis)

เป็นการวิเคราะห์สถานะการณ์ โอกาส และกลยุทธ์ทางการตลาด โดยพิจารณาถึงกลุ่มเป้าหมาย หรือขนาดของตลาด และส่วนประสมการตลาด ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการวางแผนการตลาดในการจำหน่าย ตลอดจนคาดคะเนรายรับจากยอดขาย โดยผลที่ได้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ด้านการเงิน เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลและการตัดสินใจลงทุน

ในการนี้ได้มีการนำทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด(The Marketing Mix) มาพิจารณาประกอบในการวิเคราะห์ คือ

1. การพัฒนาและนโยบายผลิตภัณฑ์ในส่วนของการบริการ (Product development and product policies in the service sector)

² ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ, การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2542), หน้า 99

³ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, คู่มือการวิเคราะห์โครงการด้านการตลาด. (กรุงเทพฯบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2534), หน้า1-18.

2. การกำหนดราคาสำหรับการบริการ (Pricing in the service sector)
3. การส่งเสริมบริการ (Promoting service)
4. การจำหน่ายแจกจ่าย (Distribution and delivery of service)

การวิเคราะห์ด้านเทคนิค⁴

การวิเคราะห์ทางเทคนิคของโครงการจะเป็นการวิเคราะห์ความถูกต้องเหมาะสม(Soundness) ของทางเลือกด้านเทคนิคและวิศวกรรม รวมทั้งความเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจของทางเลือกเหล่านั้น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ประกอบด้วย ที่ตั้งโรงงาน กระบวนการผลิต เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้ จากข้อมูลทางเทคนิคนี้ กิจการจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการคาดคะเนต้นทุนของโครงการเพื่อเตรียมจัดหาแหล่งเงินทุนต่อไป

การวิเคราะห์ด้านเทคนิคควรพิจารณาหัวข้อต่อไปนี้

1. การกำหนดขนาดร้าน การคาดคะเนการจัดจำหน่าย การพิจารณาปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเริ่มดำเนินงานและปัจจัยต่างๆทางเทคนิค
2. การเลือกอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ รูปแบบการชำระเงิน และการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบถึงการเลือกอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในแง่ต้นทุน ความน่าเชื่อถือ ประสิทธิภาพ และการบำรุงรักษา
3. การกำหนดทำเลสถานที่ตั้ง พร้อมประเมินความเหมาะสมของทำเลสถานที่ดังกล่าว
4. การออกแบบกระบวนการผลิต

การวิเคราะห์ด้านการจัดการ

การวิเคราะห์ด้านการจัดการ เป็นการวิเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบขององค์กรที่ใช้ในการดำเนินงาน การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม การจัดทีมบริการ การกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละสายงาน และตำแหน่งงาน การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรในแต่ละตำแหน่งงาน และการสรรหา

⁴ ประสิทธิ์ ดงยั้งศิริ, การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ. (กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2542), หน้า 185

การวิเคราะห์ด้านการเงิน⁵

การวิเคราะห์ทางการเงินเน้นหนักในการเตรียมงบล่วงหน้า เพื่อนำมาประเมินโครงการในเชิงเศรษฐกิจ และการกำหนดขนาดเงินลงทุนที่ต้องการ การจัดงบการเงินล่วงหน้า(Perform Statement) จะนำเอกสารข้อมูลการวิเคราะห์ด้านการตลาด ด้านเทคนิค และด้านการจัดการ มาประกอบการคาดคะเนรายรับและต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์ความไว (Sensitivity Analysis) ด้วย เพื่อให้การประเมินโครงการเป็นไปอย่างถูกต้อง รอบคอบ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุน

การวิเคราะห์ด้านการเงินประกอบด้วย

1. การเตรียมงบการเงินที่ต้องแสดงต้นทุนรวมของโครงการ เงินลงทุนเริ่มแรก และกระแสเงินสดที่สัมพันธ์กับตารางการดำเนินงานโครงการนั้น
2. การจัดทำตารางการดำเนินงานเพื่อช่วยในการวางแผนด้านการเงิน องค์กรประกอบด้วยต้นทุนสินค้าขาย ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการจัดการ และค่าใช้จ่ายในด้านการเงิน เช่นดอกเบี้ย ต้นทุนการจัดหาเงินทุน
3. การจัดท่างบการเงินล่วงหน้า ได้แก่ งบกำไรขาดทุนล่วงหน้า งบกระแสเงินสดล่วงหน้า และงบดุลล่วงหน้า
4. การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
5. การวิเคราะห์ความไวเพื่อให้ทราบถึงรายการ หรือปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร

หลักเกณฑ์และวิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้านการเงินเพื่อประเมินโครงการลงทุน⁶ ประกอบด้วย

1. วิธีงวดเวลาคืนทุน (Payback Period Method หรือ PMB) หมายถึงระยะเวลาที่ผู้ลงทุนจะได้รับเงินที่ลงทุนกลับคืนมา

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{เงินลงทุน} - \text{กระแสเงินสดรับรายปีสะสมไปเรื่อยๆจนเงินลงทุนมีค่าเป็นศูนย์}}{\text{เป็นศูนย์}}$$

2. วิธีอัตราส่วนลดกระแสเงินสด (Discount Cash Flow Method)

⁵ ชัยยศ สันตวิทย์, การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ. (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2539), หน้า12 และ

⁶ สุมาลี จิวะมิตร, การบริหารการเงิน เล่ม 1 ,พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value หรือ NPV) คือผลรวมของค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ(ทั้งกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่าย)ในแต่ละปี ตลอดอายุโครงการ หรือ คือผลต่างระหว่างค่าปัจจุบันรวมของกระแสเงินสดรับสุทธิทั้งโครงการกับค่าปัจจุบันของเงินลงทุน

2.2 อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return หรือ IRR) หมายถึงอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนจะได้รับจากการลงทุนในโครงการ โดยเฉลี่ยต่อปีตลอดอายุการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของโครงการ(Internal Rate of Return) คืออัตราส่วนลดที่จะทำให้ผลรวมของค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิตลอดโครงการ มีค่าเท่ากับเงินลงทุนเริ่มแรกพอดี

2.3 วิธีการวิเคราะห์ความไว (Sensitivity Analysis Method) การวิเคราะห์ความไวเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนการลงทุน อันเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรต่างๆ เช่นราคาต่อหน่วย ต้นทุนขายต่อหน่วย ปริมาณยอดขาย เป็นต้น โดยการใช้การจำลองสถานการณ์ คือการกำหนดปริมาณหรืออัตราเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่สำคัญ และวัดผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรนั้นๆที่มีผลต่อผลตอบแทนในการลงทุน เช่น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงยอดขายที่ปรากฏในงบการเงินล่วงหน้า(ในขณะที่ตัวแปรอื่นๆคงที่) จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราผลตอบแทนโครงการกรณีที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงยอดขาย(ซึ่งเรียกกรณีฐาน) โดยปกติตัวแปรที่จะพิจารณาได้แก่ ยอดขาย ต้นทุนสินค้าขาย ฯลฯ

สมมติฐานทางการเงิน

โครงการลงทุนเปิดสาขากิจการขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกในจังหวัดเชียงราย มีความเป็นไปได้ในการลงทุน โดยมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7.5 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ถูกค้ารายย่อยชั้นดี ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดยเฉลี่ยของเดือน กรกฎาคม 2545

สรุปสาระสำคัญจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรียงศักดิ์ พิสุทธิบุษย์, (2543) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อลูกค้าในการเลือกใช้บริการของธุรกิจขนส่งสินค้าเอกชนโดยรถบรรทุกในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการออกแบบสอบถามจำนวน 210 ราย จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลัก 5 อันดับแรกที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการธุรกิจขนส่งสินค้าเอกชนคือความสะดวกในการรับ/ส่งสินค้า ปัจจัยต่อมาคือความรวดเร็วในการขนส่ง

สินค้าจากต้นทางถึงปลายทาง ปัจจัยอันดับที่สามคือการรักษาความปลอดภัยของสินค้า ปัจจัยอันดับที่สี่คือความรับผิดชอบต่อในด้านต่างๆของบริษัทขนส่ง และปัจจัยอันดับที่ห้าคืออัตราค่าบริการ อัตราค่าบริการที่เหมาะสมควรจะอยู่ในช่วงกิโลกรัมละ 50 สตางค์ ถึง 1 บาท และเมื่อคิดเป็นชิ้นควรจะอยู่ในช่วงระดับราคาชิ้นละ 15 -25 บาท

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University